

Medewerker Dritan Islami, Simon de Brouwer, medewerker Joost Broers en Jan Ketelaars midden in de grote ligboxenstal

hoge capaciteit konden we met minder arbeid drie keer per dag melken. Helaas bleek drie keer melken niet haalbaar, er was er geen rust meer op het bedrijf. Verder vielen de arbeidskosten tegen door meer benodigde arbeid en steeg de productie te weinig en de energie- en voerkosten te veel,' verklaart Neutkens de terugschakeling van de melkfrequentie naar twee keer per dag.

Blijvende invloed Havep

Met de verkoop van quotum moest de veestapel krimpen, terwijl vanaf de terugkoop en Europese quotumuitbreiding de productie per jaar weer met circa zeven procent is gegroeid. In 2008 is nog 400.000 kg quotum bijgekocht. Daarvan werd een gedeelte verleast voor hogere prijzen dan de afschrijvingskosten van dit aangekochte quotum. Inzet is dat dit jaar de productie nauwkeurig zal wor-

den afgestemd op het huidige quotum. 'De groei hebben we weer volledig met onze eigen veestapel gerealiseerd', zegt Ketelaars trots. Sinds 1988 is het rollend jaargemiddelde zo'n 2600 kg gestegen tot 9700 kg melk met 4,10% vet en 3,49% eiwit.

'In de jaren tachtig gold de visie dat alleen de agressieve en pure melkkoe zou overblijven', verwijst Neutkens naar het verhaal in de Veeteelt van toen. 'De visie van natuurlijke selectie werkt in de praktijk minder dan destijds gesuggereerd werd. Als we de minst productieve dieren uitsélectioneren, blijven er altijd weer andere over die minder presteren. Een gemiddeld hoge levensproductie tegen lage kosten en een veestapel waar gemakkelijk mee te werken valt, dat zijn nu onze fokkerijdoelen.'

Aan de basis van de veestapel staat het 'Havep-fokplan' uit de jaren tachtig, dat

Jan Ketelaars
in 2009:

**'Een koe melken
kost 20 seconden,
een zieke koe een
halve dag'**

in 2000 officieel beëindigd is. In dit fokplan importeerde Van Puijenbroek samen met de partners gebroeders Oomen uit Gilze en Boyen de Boer uit Stiens embryo's uit Amerika. Diverse stieren gingen naar ki-organisaties en het vrouwelijke vee vormde een mooie basis op het eigen bedrijf. Havep Marconi (v. Blackstar) is een van de bekendere stieren van Havep. Nog altijd worden jaarlijks stiertjes afgeleverd aan diverse ki-organisaties en veertig stiertjes aangehouden voor de particuliere verkoop als dekstier. Momenteel gaat het hierbij om nakomelingen van O Man, Support, Julius en Orival.

Stijgende duurzaamheid

De zevenjarige topproductente Marieke 1 (Dustin x Herald) is een voorbeeld van de huidige fokkerijkoers. Haar levensproductie op 7.01 jaar is ongeveer 58.000 kg met 3,75% vet en 3,62% eiwit met een lactatiewaarde van 119 en 87 punten voor exterieur. Van Marieke gingen inmiddels drie zonen naar ki-organisaties. In vrouwelijke nafok lijkt Marieke ook een uitblinker. Elf aanwezige dochters hebben een gemiddelde lactatiewaarde van 124.

Marieke is een mooi voorbeeld van duurzaamheid, die ook bedrijfsmatig is gestegen, vertelt Neutkens. 'Het vervangingspercentage is van 33 terug naar 20 en de gemiddelde leeftijd is van 3 jaar en 11 maanden in ruim een jaar al naar 4 jaar en 4 maanden gegaan. Het inseminatiegetal ligt op 2,2.'

De bedrijfsvoering op Van Puijenbroek is duidelijk door economie gedreven. 'Een goede koe zien we niet en krijgt geen extra aandacht' is het motto op het Hilvarenbeekse bedrijf. Maar de liefde voor de koe is nog duidelijk aanwezig wanneer Ketelaars besluit: 'Maar koeien als Marieke 1 kennen we natuurlijk wel.'

➤ *Bekijk de fotoreportage met meer informatie over het bedrijf op www.veeteelt.nl/beeld*